

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ה, 2015
מספר השאלון: 136,001206

תנ"ך

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שתיים וארבעים וחמש דקות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה חמישה פרקים.
פרק ראשון	—	ספר בראשית	—	(12×2)	—	24 נקודות
פרק שני	—	היסטוריוגרפיה ונבואה	—	(20×2)	—	40 נקודות
פרק שלישי	—	נושאי החובה	—	(6×3)	—	18 נקודות
פרק רביעי	—	נושאי ההרחבה	—	(6×1)	—	6 נקודות
פרק חמישי	—	קטע לניתוח ולהבנה	—	(4×3)	—	<u>12 נקודות</u>
		סה"כ				100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון — ספר בראשית (24 נקודות)

ענה על שתי השאלות 1-2.

בכל שאלה ענה על סעיף א — חובה (7 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (5 נקודות).
(לכל שאלה — 12 נקודות)

1. קרא בראשית, ד', 8-16.

ח וַיֹּאמֶר קִין אֶל-הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בְהִיּוֹתָם בִּשְׂדֵה וַיִּקָּס קִין
ט אֶל-הֶבֶל אָחִיו וַיְהַרְגֵהוּ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל-קִין אֵי הֶבֶל
י אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הִשְׁמַר אָחִי אֲנִכִּי: וַיֹּאמֶר מֶה
יא עֲשִׂיתָ קוֹל דְּבַר אָחִיךָ צִעֲקִים אֵלַי מִן-הָאֲדָמָה: וְעַתָּה אָרוּר
יב אַתָּה מִן-הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת-פִּיהָ לְקַחְתָּ אֶת-דְּבַרִּי
יג אָחִיךָ מִיָּדְךָ: כִּי תַעֲבֹד אֶת-הָאֲדָמָה לֹא-תִסֹּף תֵּת-כֹּחָהּ לָךְ
יד נָע וָנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר קִין אֶל-ה' גָּדוֹל עוֹנִי מִנְשׂוֹא:
טו הֲזֶה גֵרְשָׁתָה אֵתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפְּנֵי אֶסְתֵּר וְהָיִיתִי
טז נָע וָנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָל-מֹצְאִי יַהַרְגֵנִי: וַיֹּאמֶר לוֹ ה' לֵכֵן
זז כָּל-הַרְגָּה קִין שְׁבַעֲתַיִם יָקָם וַיִּשֶׂם ה' לְקִין אוֹת לְבִלְתִּי
חח הָפֹת-אֹתוֹ כָּל-מֹצְאוֹ: וַיֵּצֵא קִין מִלִּפְנֵי ה' וַיֵּשֶׁב בָּאָרֶץ-
טט נֹד קְדַמַּת-עֵדֶן:

ענה על סעיף א (חובה).

א. בקטע זה קין מתואר כחוטא המתנער מהאחריות למעשהו.

הבא מן הקטע שתי ראיות המבססות זאת, והסבר אותן.

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. בבראשית רבה, כ"ב, הדיון על פסוק 8 מתחיל בשאלה "על מה היו מדיינים?"

(1) השאלה בבראשית רבה עוסקת בפער שבפסוק 8. מהו פער זה? (2 נקודות)

(2) איזה מסר אפשר לדעתך ללמוד מן הפער שצינת בתת-סעיף (1)? (3 נקודות)

ג. קרא גם בראשית, ד', 2 ופסוקים 11-15 בקטע שלפניך.

(1) ציין שני רכיבים בעונשו של קין.

הסבר על פי פסוק 2 מדוע עבור קין עונש זה חמור ביותר.

(3 נקודות)

(2) איזו הקלה בעונש קיבל קין? הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד הבא.

2. קרא בראשית, י"א, 26-31; י"ב, 9-1.

בראשית, י"א, 26-31

ויחי-

כו

תָּרַח שִׁבְעִים שָׁנָה וַיֻּלְדֵּךְ אֶת-אַבְרָם אֶת-נָחוֹר וְאֶת-הָרָן:
וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת תָּרַח תָּרַח הוֹלִיד אֶת-אַבְרָם אֶת-נָחוֹר וְאֶת-
הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת-לוֹט: וַיָּמָת הָרָן עַל-פְּנֵי תָרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ
מִזְרַתוֹ בְּאוֹר כְּשָׂדִים: וַיָּקָח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם
אִשְׁת־אַבְרָם שָׂרִי וְשֵׁם אִשְׁת־נָחוֹר מְלֶכָה בַת-הָרָן אֵבִי-
מְלֶכָה וְאֵבִי יִסְכָּה: וַתְּהִי שָׂרִי עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלֵד: וַיָּקָח תָּרַח
אֶת-אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת-לוֹט בֶּן-הָרָן בֶּן-בְּנוֹ וְאֶת שָׂרִי כְלָתוֹ
אִשְׁת־אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אֹתָם מֵאוֹר כְּשָׂדִים לָלֶכֶת אֶרֶצָה
כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ עַד-חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:

בראשית, י"ב, 9-1

א וַיֹּאמֶר ה' אֶל-אַבְרָם לֵךְ-לְךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וּמִמִּזְרַתְךָ וּמִבֵּית
ב אֲבִיךָ אֶל-הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ: וְאָעֲשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְאַבְרָכְךָ
ג וְאֶגְדָּלָה שְׁמֹךְ וְהִיָּה בְרָכָה: וְאַבְרָכָה מְבָרְכֶיךָ וּמִקְלָלְךָ אָאֹר
ד וְנִבְרָכוּ בְּךָ כָּל מְשֻׁפָּחֹת הָאָדָמָה: וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
ה אֱלֹהֵי ה' וַיֵּלֶךְ אֹתוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן-חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים
ו שָׁנָה בַּעֲצָתוֹ מִחָרָן: וַיָּקָח אַבְרָם אֶת-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֶת-לוֹט
ז בֶּן-אָחִיו וְאֶת-כָּל-דְּכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת-הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר-עָשׂוּ
ח בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אֶרֶצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרֶצָה כְּנָעַן: וַיַּעֲבֹד
ט אַבְרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שָׁכֵם עַד אֵלּוֹן מוֹרָה וְהַכְּנַעֲנִי אָז
י בְּאֶרֶץ: וַיֵּרָא ה' אֶל-אַבְרָם וַיֹּאמֶר לוֹדַעַךְ אֲתָן אֶת-הָאֶרֶץ
יא הִוא וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' הַנִּרְאָה אֵלָיו: וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם
יב הָהָרָה מִקְדָּם לְבֵית-אֵל וַיֵּט אֶהְלֵה בֵּית-אֵל מִיָּם וְהָעִי מִקְדָּם
יג וַיִּבֶן-שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ה': וַיִּסַּע אַבְרָם הָלוֹךְ
יד וְנֹסֵעַ הַנִּגְבָּה:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא **בראשית**, י"א, 31 ו**בראשית**, י"ב, 1-5 שלפניך.
יציאת אברם לארץ כנען מתוארת בשני הקטעים האלה. הסבר כיצד מתוארת יציאתו
לכנען בכל אחד מן הקטעים, וציין הבדל אחד ביניהם.

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא **בראשית**, י"א, 30 שלפניך.
יש הטוענים כי המידע שנמסר בפסוק זה הוא רמז מקדים לקושי בהמשך סיפורי אברהם.
הסבר טענה זו.

ג. קרא **בראשית**, י"ב, 5-9 שלפניך, וגם את קטע השיר שלהלן "קום והתהלך בארץ",
מאת יורם טהרלב.

קוֹם וְהִתְהַלֵּךְ בְּאַרְצְךָ

בְּתַרְמִיל וּבְמַקֵּל

וְנִדְּאִי תִפְגֹּשׁ בְּדֶרֶךְךָ

שׁוּב אֶת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

על פי השיר, אפשר להכיר את הארץ באמצעות מסעות בה.

(1) הסבר כיצד דברים אלה באים לידי ביטוי ב**בראשית**, י"ב, 6-9 שלפניך. (3 נקודות)

(2) ממעשי אברם בפסוקים אלה נראה כי לשיטותיו בארץ הייתה מטרה נוספת.

מהי מטרה זו? הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

פרק שני — היסטוריוגרפיה ונבואה (40 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 3-5.

בכל שאלה שבחרת, ענה על סעיף א — חובה (8 נקודות) ועל שניים מן הסעיפים ב-ד (לכל סעיף — 6 נקודות).
(לכל שאלה — 20 נקודות)

3. קרא מלכים א, י"ז, 1-9.

א וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי הַתְּשָׁבִי מִתְּשָׁבִי גִלְעָד אֶל־
אֲחֵאבָּ חִי־הֵהָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לִפְנֵי אֲסִיְהִיָּה
ב הַשְּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אֲסִיְהִי דְּבָרִי: וַיְהִי
ג דְּבַר־הֵהָ אֱלֹהֵי לְאֹמֹר: לֶךְ מִזֶּה וּפְנִיתָ לֶךְ קִדְמָה וְנִסְתַּרְתָּ
ד בְּנַחַל בְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַּרְדֵּן: וְהָיָה מִהֲנַחַל תִּשְׁתָּה וְאֶת־
ה הָעֲרָבִים צֹוִיתִי לְכַלְכֶּלְךָ שָׁם: וַיֵּלֶךְ וַיַּעַשׂ כְּדִבְרֵי הֵהָ וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב
ו בְּנַחַל בְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַּרְדֵּן: וְהָעֲרָבִים מִבְּיָאִים לוֹ לֶחֶם
ז וּבֶשֶׂר בַּבֶּקֶר וּלְחֶם וּבֶשֶׂר בַּעֲרָב וּמִן־הַנַּחַל יִשְׁתָּה: וַיְהִי מִקֵּץ
ח יָמִים וַיִּבֶשׂ הַנַּחַל כִּי לֹא־הָיָה גֶשֶׁם בָּאָרֶץ: וַיְהִי
ט דְּבַר־הֵהָ אֱלֹהֵי לְאֹמֹר: קוּם לֶךְ צִרְפָּתָה אֲשֶׁר לְצִידוֹן וַיֵּשְׁבֶת
שָׁם הִנֵּה צֹוִיתִי שָׁם אִשָּׁה אֶלְמָנָה לְכַלְכֶּלְךָ:

ענה על סעיף א (חובה).

א. מהי הנבואה שאליהו מוסר לאחאב בפסוק 1, ומדוע נמסרה לו נבואה זו? בתשובתך היעזר

ב**מלכים א**, ט"ז, 29-33 וב**דברים**, י"א, 16-17.

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. קרא פסוק 1 בקטע שלפניך.

(1) המילים "כי אם לפי דְּבָרִי" בנבואתו של אליהו עשויות לגרום לקושי תאולוגי (דתי).

מהו קושי זה? (3 נקודות)

(2) קרא גם **מלכים א**, י"ח, 1. האם לדעתך הנאמר בפסוק זה מסייע לפתור את הקושי?

נמק. (3 נקודות)

ג. בקטע שלפניך מסופר כי אליהו מסתתר בנחל קָרִית.

ציין שתי סיבות לשהייה של אליהו בנחל.

ד. קרא פסוקים 2-9 בקטע שלפניך.

לדעת פרשנים אחדים, "הערבים" הם אנשי הערבה.

(1) האם לדעתך לפי פירוש זה נעשה לאליהו נס? בסס את דבריך על פסוקים 2-6

בקטע שלפניך. (3 נקודות)

(2) האם פסוקים 7-9 תומכים בדעתך או אינם תומכים בה? הסבר. (3 נקודות)

בֶּן־

א

שְׁתֵּים עָשָׂרָה שָׁנָה מִנְשָׂה בִּמְלָכּוֹ וְחֲמִשִּׁים וְחֲמִשׁ שָׁנָה מֶלֶךְ
ב בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אָמוֹ חֲפְצִי־בָהּ: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי ה' ג
כְּתוֹעֵבֶת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹדִישׁ ה' מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיָּשָׁב
וַיִּבֶן אֶת־הַבְּמוֹת אֲשֶׁר אָבָד חֲזַקְיָהוּ אָבִיו וַיִּקַּס מִזְבַּחַת
לְפָעַל וַיַּעַשׂ אֲשֶׁרָה כְּאֲשֶׁר עָשָׂה אַחָאב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
ד לְכָל־צִבָּא הַשָּׁמַיִם וַיַּעֲבֹד אֹתָם: וַכֵּנָה מִזְבַּחַת בְּבֵית ה' ה
ה אֲשֶׁר אָמַר ה' בִּירוּשָׁלַם אֲשִׁים אֶת־שָׁמַי: וַיִּבֶן מִזְבַּחֹת
ו לְכָל־צִבָּא הַשָּׁמַיִם בְּשֵׁתֵי חֲצֹרוֹת בֵּית־ה': וַהֲעֵבִיר אֶת־
בְּנוֹ בָּאֵשׁ וְעֹזֶן וְנָחֹשׁ וַעֲשָׂה אוֹב וַיִּדְעָנִים הִרְבָּה לַעֲשׂוֹת הָרַע
ז בְּעֵינֵי ה': לְהַכְעִים: וַיִּשֶׂם אֶת־פֶּסֶל הָאֲשֶׁרָה אֲשֶׁר עָשָׂה
בְּבֵית אֲשֶׁר אָמַר ה' אֶל־דָּוִד וְאֶל־שְׁלֹמֹה בְּנוֹ בְּבֵית הַזֶּה
ח וּבִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי מִכָּל־שְׁבֹטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשִׁים אֶת־שָׁמַי
לְעֹלָם: וְלֹא אֶסִּיף לַהֲנִיד רֶגֶל יִשְׂרָאֵל מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
ט נָתַתִּי לָאֲבוֹתָם רֶק וְאֶס־יִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת כָּכָל אֲשֶׁר צִוִּיתִים
וּלְכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה אֹתָם עַבְדִּי מֹשֶׁה: וְלֹא שָׁמְעוּ וַיַּתְעִם
מִנְשָׂה לַעֲשׂוֹת אֶת־הָרַע מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הַשְׁמִיד ה' מִפְּנֵי
יֵצֵן יִשְׂרָאֵל: וַיִּדְבֹּר ה' בִּיד־עַבְדּוֹ הַנְּבִיאִים לֵאמֹר: יֵצֵן
אֲשֶׁר עָשָׂה מִנְשָׂה מֶלֶךְ־יְהוּדָה הַתְּעֵבֹת הָאֵלֶּה הָרַע מִכָּל
אֲשֶׁר־עָשׂוּ הָאֲמָרִי אֲשֶׁר לִפְנֵי וַיַּחְטֵא גַם־אֶת־יְהוּדָה
יב בְּגִלּוּלֵי: לָכֵן כֹּה־אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הֲנִי מֵבִיא רָעָה עַל־יְרוּשָׁלַם וְיְהוּדָה אֲשֶׁר כָּל־שָׁמְעִיו
יג תִּצְלָנָה שְׁתֵּי אֲזִינוּ: וְנָטִיתִי עַל־יְרוּשָׁלַם אֶת־קוֹ שִׁמְדוֹן וְאֶת־
ד מִשְׁקַלֶּת בֵּית אַחָאב וּמַחִיתִי אֶת־יְרוּשָׁלַם כְּאֲשֶׁר־יִמְחָה
יֵצֵן אֶת־הַצִּלְחַת מַחָה וְהַפֶּךְ עַל־פְּנֵיהָ: וְנָטַשְׁתִּי אֶת־שְׂאֵרֵית
נְחֻלָּתִי וְנָתַתִּים בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וְהָיוּ לְבָז וּלְמַסָּפָה לְכָל־
טו אֹיְבֵיהֶם: יֵצֵן אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי וַיְהִיו מְכַעֲסִים אֹתִי
טז מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר יֵצְאוּ אֲבוֹתָם מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה: וְגַם־
דָּם נָקִי שָׁפַךְ מִנְשָׂה הִרְבָּה מְאֹד עַד אֲשֶׁר־מָלָא אֶת־יְרוּשָׁלַם
כֹּה לִפְנֵי לִבָּד מִחֲטָאתוֹ אֲשֶׁר הֲחִטִּיא אֶת־יְהוּדָה לַעֲשׂוֹת

שְׁמַעְיָה

י' הִרַע בְּעֵינֵי הָאֱלֹהִים: וַיִּתֵּן דְּבָרֵי מִנְשָׁה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְחַטָּאתוֹ
אֲשֶׁר חָטָא הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
י"ה יְהוּדָה: וַיִּשְׁכַּב מִנְשָׁה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר בְּגִן־בֵּיתוֹ בְּגִן־עֲזָא
וַיִּמְלֹךְ אֲמֹן בְּנוֹ תַחְתָּיו:

ענה על סעיף א (חובה).

א. (1) בפסוקים 9-11 מוזכרים עמים אחרים, שאינם בני ישראל.

מדוע המחבר מזכיר אותם? הסבר. (6 נקודות)

(2) בפסוקים 12-15 כתובה נבואה. מהי הנבואה? (2 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. קרא גם **מלכים ב**, כ"ג, 26-27.

על פי הקטע **במלכים ב**, כ"א שלפניך, ציין שלושה חטאים חמורים מאוד של מנשה,

היכולים להסביר את הנאמר **במלכים ב**, כ"ג, 26-27.

הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב.

ג. קרא פסוקים 7-9 ופסוק 14 בקטע שלפניך.

(1) הסבר את המתח בין הנאמר בחלק הראשון של פסוק 8 (עד האתנחתא)

ובין הנאמר בפסוק 14.

(3 נקודות)

(2) הסבר כיצד החלק השני של פסוק 8 וכן פסוק 9 פותרים את המתח שצינת

בתת־סעיף (1). (3 נקודות)

ד. קרא גם **דברי הימים ב**, ל"ג, 10-16.

בפסוקים שב**דברי הימים** יש מידע על מנשה שאינו כתוב בספר **מלכים**.

(1) מהו המידע? (2 נקודות)

(2) מנשה מלך חמישים וחמש שנה. מלוכתו רבת השנים אינה הולמת את תפיסת הגמול

של מחבר ספר **דברי הימים**.

כיצד המידע שצינת בתת־סעיף (1) פותר אי־הלימה זו? (4 נקודות)

5. קרא ישעיה, ב', 4-1.

א
הַדְּבַר אֲשֶׁר חָזָה
ב יִשְׁעִיהוּ בֶן-אֲמוּץ עַל-יְהוּדָה וּירוּשָׁלַם: וְהִיא בְּאַחֲרִית
הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הָר בֵּית-הָ: בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂא מִגְבְּעוֹת
ג וְנִהְרֹו אֵלָיו כָּל-הַגּוֹיִם: וְהִלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לֵכּוּ וְנַעֲלֶה
אֶל-הָר-הַ: אֶל-בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיִזְרְנוּ מִדְּרָכָיו וְנִלְכֶה
ד בְּאַרְחֹתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדִבְרֵ-הָ מִירוּשָׁלַם: וְשִׁפְטַ
בֵּין הַגּוֹיִם וְהוֹכִיחַ לַעַמִּים רַבִּים וְכָתְתוּ חֲרָבוֹתָם לְאֵתִים
וְחִנְתוּתֵיהֶם לְמִזְמֹרוֹת לֹא-יִשָּׂא גּוֹי אֶל-גּוֹי חָרֵב וְלֹא-יִלְמְדוּ
עוֹד מִלְחָמָה:

ענה על סעיף א (חובה).

א. לפי הקטע שלפניך, מה יהיה המעמד של הר בית ה' באחרית הימים? הסבר.

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. סובלנות היא הכרה בזכות הקיום של קבוצות ודעות שונות.

האם לדעתך נבואת ישעיהו בפסוקים אלה מתארת חזון של סובלנות?

הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב.

ג. קרא גם את **בראשית**, י"ב, 3 ו**שמות**, י"ט, 5-6.

הסבר כיצד הנאמר בכל אחד מפסוקים אלה בא לידי ביטוי בחזון ישעיהו.

ד. קרא פסוק 4 בקטע שלפניך.

מהו ההיפוך שמתואר בפסוק, ומהי הסיבה להיפוך זה? הסבר.

שים לב: המשך הבחינה בעמוד הבא.

פרק שלישי — נושאי החובה (18 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 6-9 (לכל שאלה — 6 נקודות).

חוק

6. קרא דברים, כ', 10-15.

י
א עֵיר לִהְלָחֶם עָלֶיהָ וּקְרָאתָ אֵלֶיהָ לְשָׁלוֹם: וְהָיָה אִם־שָׁלוֹם
תִּעֲנֶנְךָ וּפְתַחְתָּ לָּהּ וְהָיָה כָּל־הָעָם הַנִּמְצָא־בָּהּ יִהְיוּ לָּךְ לְמַס
יב וְעַבְדֶּיךָ: וְאִם־לֹא תִשְׁלִים עִמָּךְ וְעָשִׂתָה עִמָּךְ מִלְחָמָה וְצָרָתָ
יג עָלֶיהָ: וּנְתַנָּה ה' אֱלֹהֶיךָ בְּיָדְךָ וְהָפִיתָ אֶת־כָּל־זְכוּדָהּ לְפִי־
יד חֶרֶב: רַק הַנָּשִׁים וְהַטָּף וְהַבְּהֵמָה וְכָל־אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעִיר כָּל־
שְׁלָלָהּ תִּבְזֹז לָּךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־שְׁלָל אֲשֶׁר נָתַן ה' אֱלֹהֶיךָ
טו לָּךְ: כֵּן תַּעֲשֶׂה לְכָל־הָעָרִים הַרְחֹקֹת מִמָּךְ מֵאֹד אֲשֶׁר לֹא־מֵעֲרִי
הַגּוֹיִם־הָאֵלֶּה הֵנָּה:

א. לפניך קטע מחוקי המלחמה, ובו מפורטות שתי דרכים שבני ישראל מצויים לנקוט כלפי

יושבי הערים ה**רחוקות**. הבחירה באיזו דרך לנקוט תלויה בהתנהגות של יושבי העיר.

הסבר מה הן שתי הדרכים. (4 נקודות)

ב. השורש ש-ל-מ חוזר שלוש פעמים בפסוקים 10-12 בקטע שלפניך.

על מה עשויה לרמוז חזרה זו דווקא בהקשר של חוקי המלחמה? הסבר. (2 נקודות)

חכמה

7. קרא איוב, א', 1-5.

א איש היה בארץ-עוץ איוב שמו והיה האיש ההוא תם וישר
 ב וירא אלהים וסר מדע: ויולדו לו שבעה בנים ושלוש בנות:
 ג ויהי מקנהו שבעת אלפי-צאן ושלשת אלפי גמלים וחמש
 מאות צמד-פקר וחמש מאות אתונות ועבדה רבה מאד והיה
 ד האיש ההוא גדול מכל-בני-קדם: והלכו בניו ועשו משתה
 ה בית איש יזמו ושלחו וקראו לשלשת אחיהם לאכל
 ו לשתות עמם: והיה כי הקיפו ימי המשתה וישלח איוב
 ויקדשם והשכים בפקדו והעלה עלות מספר כלם כי אמר
 איוב אולי חטאו בני וברכו אלהים בלבבם ככה יעשה איוב
 כל-הימים:

- א. יש הטוענים כי בקטע זה יש הגזמה בתיאור הצדיקות של איוב. בסס טענה זו
 על ראייה מפסוק 5 בקטע שלפניך, והסבר את הראיה. (3 נקודות)
- ב. מדוע חשוב לתאר את איוב כצדיק בתחילת ספר איוב? הסבר. (3 נקודות)

נביאי אמת ונביאי שקר

8. קרא ירמיה, כ"ח, 11-11.

ויהי בשנה ההיא בראשית ממלכת
צדקיה מלך יהודה בשנת הרבעית בחדש החמישי אמר
אלי חנניה בן עוזר הנביא אשר מגבעון בבית ה' לעיני
הכהנים וכל העם לאמר: כה אמר ה' עבאות אלהי
ישראל לאמד שברתי את-על מלך בבל: בעוד שנתים
ימים אני משיב אל-המקום הזה את-כל-כלי בית ה'
אשר לקח נבוכדנאצר מלך-בבל מן-המקום הזה ויביאם
בבל: ואת-יכניה בן-יהויקים מלך-יהודה ואת-כל-גלות
יהודה הבאים בבלה אני משיב אל-המקום הזה נאס-ה'
כי אשפר את-על מלך בבל: ויאמר ירמיה הנביא אל-
חנניה הנביא לעיני הכהנים ולעיני כל-העם העומדים בבית
ה': ויאמר ירמיה הנביא אמן כן יעשה ה' יקם ה'
את-דבריו אשר נבאת להשיב כלי בית-ה' וכל-הגולה
מבבל אל-המקום הזה: אך שמע-נא הדבר הזה אשר אנכי
דבר באזניך ובאזני כל-העם: הנביאים אשר היו לפני ולפניך
מן-העולם ונבאו אל-ארצות רבות ועל-ממלכות גדולות
למלחמה ולרעה ולדבר: הנביא אשר ינבא לשלום בבא
דבר הנביא יודע הנביא אשר-שלחו ה' באמת: ויקח
חנניה הנביא את-המוטה מעל צואר ירמיה הנביא
וישפרהו: ויאמר חנניה לעיני כל-העם לאמר כה אמר
ה' ככה אשפר את-על נבוכדנאצר מלך-בבל בעוד
שנתים ימים מעל צואר כל-הגוים וילך ירמיה הנביא
לדרך:

א. הסבר את המחלוקת בין שני הנביאים, חנניה וירמיה, שבאה לידי ביטוי בקטע שלפניך.

בסס את דבריך על הכתוב.

(4 נקודות)

ב. הבא מן הקטע רמז שהמעשה הסמלי שעשה חנניה וההסבר שלו למעשיו ערערו את הביטחון

של ירמיה בצדקת נבואתו שלו. (2 נקודות)

שיבת ציון

9. קרא עזרא, א', 6-1.

א ובשנת אחת לכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לְכָלוֹת דְּבַר-יְהוָה מִפִּי
יְרֵמְיָה הָעֵייר יְהוָה אֶת-רוּחַ כָּרֶשׁ מֶלֶךְ-פָּרַס וַיַּעֲבֹר-קוֹל
ב בְּכָל-מַלְכוּתוֹ וְגַם-בְּמִכְתָּב לְאֹמֶד: כֹּה אָמַר כָּרֶשׁ מֶלֶךְ
פָּרַס כָּל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהוּא-
ג פָּקַד עָלַי לְבָנוֹת-לוֹ בֵּית בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה: מִי-בָכֶם
מִכָּל-עַמּוֹ יְהִי אֱלֹהָיו עִמּוֹ וַיַּעַל לִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה
וַיִּבֶן אֶת-בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
ד בִּירוּשָׁלַם: וְכָל-הַנְּשֹׂאֵר מִכָּל-הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר-הוּא גֵר-שָׁם
יִנְשְׂאוּהוּ אֲנָשֵׁי מְקוֹמוֹ בְּכֶסֶף וּבַזָּהָב וּבְרִכּוּשׁ וּבִבְהֵמָה עִם-
ה הַנְּדָבָה לְבֵית הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם: וַיָּקוּמוּ דָאֲשֵׁי
הָאֲבוֹת לַיהוּדָה וּבְנֵיהֶם וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכָל הָעֵיר הָאֱלֹהִים
אֶת-רוּחוֹ לַעֲלוֹת לְבָנוֹת אֶת-בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם:
ו וְכָל-סְבִיבֵיתֵיהֶם חִזְקוּ בְיָדֵיהֶם בְּכָל-כֶּסֶף בַּזָּהָב בְּרִכּוּשׁ
וּבִבְהֵמָה וּבַמְּגִדָּנוֹת לְבָד עַל-כָּל-הַתְּנָדָב:

בקטע שלפניך האירועים ההיסטוריים מתוארים כהתגשמות של נבואת ירמיה.
הסבר קביעה זו. היעזר בירמיה, כ"ט, 10.

פרק רביעי — נושאי ההרחבה (6 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 10-13 (6 נקודות).

חוק

10. קרא ויקרא, י"ט, 18, 34.

ויקרא, י"ט, 18

יח
לֹא־תִקַּח וְלֹא־תִטֹּחַ אֶת־בְּנֵי עַמְּךָ וְאֶהְבֵּת
לְרַעַךְ כַּמּוֹךְ אֲנִי ה'־

ויקרא, י"ט, 34

לד
כַּאֲזָרַח מִכֶּם יִהְיֶה לָכֶם הַגֵּר וְהַגֵּר
אֲתֶכֶם וְאֶהְבֵּת לוֹ כַּמּוֹךְ כִּי־גֵרִים הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי
ה' אֱלֹהֵיכֶם:

בשני הפסוקים שלפניך נזכרת הדרישה לאהוב את האדם האחר "כמוך".

א. בפסוק 34 מצורף לציווי נימוק. הסבר את הנימוק. (2 נקודות)

ב. מדוע לדעתך חשב המחוקק שיש צורך להוסיף נימוק בפסוק 34, ומדוע הוסיף דווקא

נימוק זה? (4 נקודות)

חכמה

11. קרא איוב, ח', 3-7, 19-11.

איוב, ח', 3-7

הֲאֵל יַעֲוֶה מִשְׁפָּט וְאִם־שֹׁדֵי יַעֲוֶה־צֶדֶק: אִם־כְּנִיךְ חֲטָאוּ־
לוֹ וַיִּשְׁלַחֵם בְּיַד־פְּשָׁעִים: אִם־אַתָּה תִּשְׁחַר אֶל־אֵל וְאֶל־שֹׁדֵי
וּתְתַחֲנוּן: אִם־נָךְ וַיִּשָּׂר אֶתָּה כִּי־עָתָה יַעֲדֶיךָ עָלֶיךָ וְשָׁלֵם נָתַתָּ
צֶדֶקְךָ: וְהִיָּה רֵאשִׁיתְךָ מִצֶּעֶר וְאַחֲרֵיתְךָ יִשְׁגָּה מְאֹד:

איוב, ח', 11-19

הִיגָאֶה־גִּמְאָ בְּלֹא בִצָּה יִשְׁגָּא־אָחוּ בְּלִי־מִים: עֲדָנוּ
בְּאָבוֹ לֹא יִקְטֹף וּלְפָנַי כָּל־חֲצִיר יִיבֹשׁ: כִּן אֲרָחוֹת כָּל־שֹׁכְחֵי
אֵל וְתַקְוֹת חֲנָף תִּנָּאֲבֵד: אִשׁוּר־יָקוּט כָּסֶלֹ וּבֵית עֶכְבַּיִשׁ מִבְּטָחוֹ:
יִשְׁעֵן עַל־בֵּיתוֹ וְלֹא יַעֲמֹד יַחֲזִיק בּוֹ וְלֹא יָקוּם: רָטֹב הוּא לְפָנָי
שֶׁמֶשׁ וְעַל־גִּנָּתוֹ וּנְקָתוֹ תִּצָּא: עַל־גֹּל שֶׁרָשִׁיו יִסְכְּבוּ בֵּית אֲבָנִים
יִחַזֶּה: אִם־יִבְלָעֵנוּ מִמָּקָמוֹ וְכַחֵשׁ בּוֹ לֹא רְאִיתִיךָ: הֵן־הוּא
מִשׁוֹשׁ דְּרָכֹו וּמִעֶפֶר אַחֵר יִצְמָחוּ:

בפסוקים 3-7 בלדד השוחי מציג את עמדותיו בנוגע לדרכים שבהן אלוהים מנהל את העולם,

והמְשָׁלִים בפסוקים 11-19 ממחישים עמדות אלה.

בחר באחד המשלים והסבר כיצד הוא ממחיש את אחת הטענות שמציג בלדד בדבריו.

נביאי אמת ונביאי שקר

12. קרא עמוס, ז', 10-17.

וַיִּשְׁלַח אֲמִיצְיָה
כֹּהֵן בֵּית-אֵל אֶל-יִרְבֵּעַם מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר קִשְׁדַּע עָלֶיךָ
עָמוֹס בְּקֶרֶב בֵּית יִשְׂרָאֵל לֹא-תוֹכֵל הָאָרֶץ לְהָכִיל אֶת-
י א פֶּל-דְּבָרָיו: כִּי-כֹה אָמַר עָמוֹס בַּחֲרָב יָמוּת יִרְבֵּעַם וַיִּשְׂרָאֵל
יב גָּלָה יִגְלָה מֵעַל אֲדָמָתוֹ: וַיֹּאמֶר אֲמִיצְיָה אֶל-
עָמוֹס חֲזֵה לְךָ בְּרַח-לְךָ אֶל-אֶרֶץ יְהוּדָה וְאָכַל-שֶׁם לֶחֶם וְשָׁם
יג תִּנָּבֵא: וּבֵית-אֵל לֹא-תוֹסִיף עוֹד לְהִנָּבֵא כִּי מִקֵּדֶשׁ-מֶלֶךְ הוּא
יד וּבֵית מַמְלָכָה הוּא: וַיַּעַן עָמוֹס וַיֹּאמֶר אֶל-אֲמִיצְיָה לֹא-נָבִיא
אֲנִי וְלֹא בֶן-נָבִיא אֲנִי כִּי-בּוֹקֵר אֲנִי וּבּוֹלֵם שִׁקְמִים:
טו וַיִּקְחֵנִי ה' מֵאַחֲרֵי הַצֹּאן וַיֹּאמֶר אֵלַי ה' לֶךְ הִנָּבֵא אֶל-עַמִּי
טז יִשְׂרָאֵל: וְעַתָּה שְׁמַע דְּבַר-ה' אַתָּה אָמַר לֹא תִנָּבֵא עַל-
יז יִשְׂרָאֵל וְלֹא תִטֹּיף עַל-בֵּית יִשְׁחָק: לָכֵן כֹּה-אָמַר ה'
אֲשַׁתְּךָ בָּעִיר תִּזְנֶה וּבְנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ בַּחֲרָב יָפְלוּ וְאֲדָמָתְךָ בַּחֲבֹל
תִּחְלַק וְאַתָּה עַל-אֲדָמָה טְמֵאָה תָמוּת וַיִּשְׂרָאֵל גָּלָה יִגְלָה
מֵעַל אֲדָמָתוֹ:

א. על פי הקטע שלפניך, כיצד אמציה מבין את תפקיד הנביא? בסס את דבריך על הכתוב.

(3 נקודות)

ב. האם עמוס מסכים עם אמציה בנוגע לתפקיד הנביא? נמק. (3 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד הבא.

שיבת ציון

13. קרא יחזקאל, ל"ז, 14-1.

א הִיִּתָּה עָלַי יְדֹ-הִי וַיֹּצִיאֵנִי בְרוּחַ הִי וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבִּקְעָה
 ב וְהָיָא מְלֵאָה עֲצָמוֹת׃ וְהִעֲבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב ׀ סָבִיב וְהִנֵּה
 ג רַבּוֹת מְאֹד עַל-פְּנֵי הַבִּקְעָה וְהִנֵּה יִבְשׁוֹת מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי
 ד בֶּן-אָדָם הַתְּחִינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַר אֲדֹנָי הִי אַתָּה
 ה יֹדַעַת׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא עַל-הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
 ו הָעֲצָמוֹת הַיְּבֵשׁוֹת שְׁמְעוּ דְּבַר-הִי׃ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי הִי
 ז לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מְבִיא בָכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם׃ וְנָתַתִּי
 ח עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהִעֲלֵתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקָרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי
 ט בָּכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם וִידַעְתֶּם כִּי-אֲנִי הִי׃ וּנְבֹאֲתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי
 י וַיְהִי-קוֹל כְּהִנָּבְאִי וְהִנֵּה-רֶעֶשׂ וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עֵצֶם אֶל-
 יא עֲצָמוֹ׃ וְרָאִיתִי וְהִנֵּה-עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבָשָׂר עֲלֵה וַיִּקְרָם עֲלֵיהֶם
 יב עוֹר מִלְּמַעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא אֶל-הָרוּחַ
 יג הִנָּבֵא בֶן-אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל-הָרוּחַ כֹּה-אָמַר ׀ אֲדֹנָי הִי
 יד מֵאֲרַבַּע רוּחוֹת בָּאִי הָרוּחַ וּפָחִי בְּהַרוּגִים הָאֵלֶּה וַיַּחֲיוּ׃
 יו וְהִנָּבֹאֲתִי כַּאֲשֶׁר צִוֵּנִי וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיַּחֲיוּ וַיַּעֲמֵדוּ עַל-
 יז רַגְלֵיהֶם חֵיל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן-אָדָם הָעֲצָמוֹת
 יח הָאֵלֶּה כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֲמַרְסִים יִבְשׁוּ עֲצָמוֹתֵינוּ
 יט וְאִבְדָּה תִּקְוָתָנוּ נִגְזְרָנוּ לָנוּ׃ לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה-
 כ אָמַר אֲדֹנָי הִי הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת-קְבֻרוֹתֵיכֶם וְהִעֲלִיתִי
 כא אֶתְכֶם מִקְבְּרוֹתֵיכֶם עִמִּי וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל-אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל׃
 כב וִידַעְתֶּם כִּי-אֲנִי הִי בִּפְתָחִי אֶת-קְבֻרוֹתֵיכֶם וּבִהְעֹלֹתִי אֶתְכֶם
 כג מִקְבְּרוֹתֵיכֶם עִמִּי׃ וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וְחַיִּיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם
 כד עַל-אֲדַמַּתְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי הִי דְּבַרְתִּי וַעֲשִׂיתִי נֹאס־
 כה הִי׃

קרא את הקטע משירו של נפתלי הרץ אימבר, "תקוותנו" (שחלק ממנו נהפך ברבות הימים להמנון הלאומי, "התקווה").

עוד לא אֶבְדָּה תִּקְוָתִינוּ / הַתִּקְוָה הַנּוֹשָׁנָה

מְשׁוּב לְאַרְץ אֲבוֹתֵינוּ / לְעִיר בָּהּ דָּוִד חָנָה.

(מן האתר "זמרשת")

יש הטוענים כי השיר מתכתב עם הפסוקים ביחזקאל, ל"ז, 1-14.

הסבר טענה זו על פי דברי העם ועל פי תשובת הנביא יחזקאל (פסוקים 11-14).

פרק חמישי — קטע לניתוח ולהבנה (12 נקודות)

ענה על שאלה 14 חובה ועל שתיים מן השאלות 15-17 (לכל שאלה — 4 נקודות).

קרא בראשית, ג'.

- א והנחש היה ערום מכל
- ב חית השדה אשר עשה ה' אלהים ויאמר אל-האשה אף
- ג כי-אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן: ותאמר האשה
- ד אל-הנחש מפרי עץ-הגן נאכל: ומפרי העץ אשר בתוך-הגן
- ה אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתון:
- ו ויאמר הנחש אל-האשה לא-מות תמתון: כי ידע אלהים כי
- ז ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים ידעי טוב
- ח ורע: ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה-הוא
- ט לעינים ונחמד העץ להשפיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם-
- י לאישה עמה ויאכל: ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם
- יא הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרת: וישמעו את-קול
- יב ה' אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו
- יג מפני ה' אלהים בתוך עץ הגן: ויקרא ה' אלהים אל-
- יד האדם ויאמר לו איפה: ויאמר את-קלך שמעתי בגן ואירא
- יז כי-עירם אנכי ואחבא: ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה
- יח המן-העץ אשר צויתך לבלתי אכל-ממנו אכלת: ויאמר
- יט האדם האשה אשר נתתה עמדי הוא נתנה-לי מן-העץ
- כ ואכל: ויאמר ה' אלהים לאשה מה-זאת עשית ותאמר
- כא האשה הנחש השיאני ואכל: ויאמר ה' אלהים אל-הנחש
- כב כי עשית זאת ארור אתה מכל-הבהמה ומכל חית השדה
- כג על-גחנך תלך ועפר תאכל כל-ימי חייך: ואיבה ואשית בינך
- כד ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה הוא ישוּפך ראש ואתה
- כה תשופנו עקב: אל-האשה אמר הרבה ארבה
- כז עצבונך והרנך בעצב תלדי בנים ואל-אישך תשוקתך והוא
- כח ימשל-בך: ולאדם אמר כי שְׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתְּךָ
- כט ותאכל מן-העץ אשר צויתך לאמור לא תאכל ממנו ארורה

יח הָאָדָמָה בַּעֲבוּרָךְ בַּעֲצָבוֹן תֹּאכְלָנָה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וְקוֹץ
 יט וְדָדָר תִּצְמִיחַ לָךְ וְאֵכְלָתָ אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה: בְּזַעַת אֶפְיֶךָ
 תֹּאכַל לֶחֶם עַד שׁוֹבֶכְךָ אֶל־הָאָדָמָה כִּי מִמָּנָה לִקְחָתָ כִּי־
 כ עָפָר אָתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב: וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה
 כא כִּי הוּא הִיטָה אִם כָּל־חַי: וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לָאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ
 כָּתָנֹת עוֹר וַיִּלְבָּשֵׁם:
 כב וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ לְדַעַת טוֹב
 וְרָע וַעֲתָה וּפְרִי־שִׁלַּח יָדוֹ וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחַי
 כג לְעֹלָם: וַיִּשְׁלַחֵהוּ ה' אֱלֹהִים מִגֶּן־עֵדֶן לְעַבֵּד אֶת־הָאָדָמָה
 כד אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם: וַיִּגְרֹשׁ אֶת־הָאָדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגֶן־עֵדֶן
 אֶת־הַכְּרִבִּים וְאֵת לֶהֱט הַחֹרֵב הַמֵּתֶּהֱפֹכֶת לְשֹׂמֵר אֶת־דֶּרֶךְ
 עֵץ הַחַיִּים:

ענה על שאלה 14 — חובה.

14. מי לדעתך האִשֶׁם העיקרי בהפרת הצו האלוהי בסיפור גן עדן שלפניך? נמק את דבריך.

ענה על שתיים מן השאלות 15-17.

15. קרא פסוקים 6-11 בקטע שלפניך.

א. ציין מפסוקים אלה שתי ראיות לשינוי התודעה של האדם אחרי שאכל מפרי עץ הדעת.

בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

ב. הבא מפסוקים אלה ראיה שאלוהים מצליח בקלות לחשוף את האכילה האסורה.

(2 נקודות)

16. באמצעות השורש א-כ-ל נוצר קשר של "מידה כנגד מידה" בין החטאים ובין העונשים.

הבא מן הקטע שלפניך דוגמה אחת לקביעה זו, והסבר אותה.

17. קרא פסוקים 15-19 בקטע שלפניך.

ציין שתי תופעות בחיי האדם שהמספר מציג את מקורן בפסוקים אלה.

בהצלחה!